

**PROPOSTA PEDAGÒGICA
DEPARTAMENT D'ARTS PLÀSTIQUES
CURS 2024-2025 (LOMLOE)**

**EDUCACIÓ PLÀSTICA,
VISUAL I AUDIOVISUAL
2ºESO**

ÍNDEX

1. Justificació de la programació.....	3
2. Contextualització.....	4
3. Competències específiques	4
4. Sabers bàsics.....	5
5. Metodologia i orientacions didàctiques.....	8
5.1. Orientacions metodològiques	
5.2. Recursos didàctics	
5.3 Activitats extraescolars	
6. Avaluació	10
6.1 Criteris d'avaluació	
6.2 Instruments d'avaluació	
6.3 Criteris de qualificació	
7. Situacions d'aprenentatge i temporalització.....	13
8. Atenció a la diversitat	14
8.1 Mesures de resposta educativa per a la inclusió	
9. Avaluació de la pràctica docent.....	15

1. Justificació de la programació

La següent programació didàctica té com a finalitat contribuir a l'organització i orientació de la pràctica docent del departament de dibuix. En ella es tracten aspectes generals referents a metodologies, criteris i instruments de qualificació, mesures d'atenció a alumnes amb necessitats especials, etc. que són d'aplicació per a tots els nivells que formen l'etapa d'educació secundària obligatòria.

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, (LOMLOE) per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, d'Educació (LOE), té com a finalitat adaptar el sistema educatiu als reptes i desafiaments del segle XXI d'acord amb els objectius fixats per la Unió Europea i la UNESCO per a la dècada 2020/2030. Amb aquesta finalitat, l'article 6 de la llei especifica que l'objectiu del currículum és facilitar el desenvolupament educatiu de l'alumnat, garantint la seua formació integral, contribuint al ple desenvolupament de la seua personalitat i preparant-los per a l'exercici ple dels drets humans, d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual i que, en cap cas, podrà suposar una barrera que genere abandonament escolar o impedisca l'accés al gaudi del dret a l'educació. Per a l'educació secundària, l'article 22 en concreta la finalitat: «aconseguir que els alumnes i les alumnes adquirisquen els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científicotecnològic i motriu; desenvolupar i consolidar en ells els hàbits d'estudi i de treball; així com hàbits de vida saludables, preparant-los per a la incorporació als estudis posteriors, per a la inserció laboral i formar-los per a l'exercici dels drets i obligacions de la vida com a ciutadans.»

La LOMLOE, seguint aquest esperit, planteja un nou model educatiu de caràcter molt més competencial que no instruccional, que prioritze la formació continua i la capacitat d'aplicar els coneixements, els sabers, per tal d'afavorir la resiliència i la capacitat d'adaptar-se al canvi, que han de permetre participar activament en la societat i gestionar amb èxit les transicions en el mercat laboral. En aquest sentit, el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria, al preàmbul, subratlla la necessitat de propiciar l'aprenentatge competencial, autònom, significatiu i reflexiu en totes les matèries, en què les situacions d'aprenentatge han de tindre un paper fonamental.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, incideix en la necessitat de dotar l'alumnat d'eines perquè comprega i respecte els aspectes culturals, històrics, socials, artístics, econòmics, tecnològics i científics del seu entorn més pròxim; desenvolupe aprenentatges significatius que puga aplicar en la seua vida quotidiana; i adquirisca formació relativa als drets i obligacions de la ciutadania, que afavorisca una convivència sense discriminacions per raó de gènere, ètnia, religió, llibertat sexual, entre altres. A més, dona una especial importància a la reflexió i consciència de diferents models de vida, sostenibles i saludables, a l'emergència climàtica i a la salut mental i física.

L'article 7 del Decret estableix els principis que fonamenten l'ensenyament secundari en catorze objectius concrets que l'alumnat haurà d'assolir durant aquesta etapa. Tot i que els objectius estan connectats entre si d'una manera que sovint els fa indestriables els uns dels altres i que han de ser tractats en totes les matèries, pel que fa a la nostra en concret, Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, n'hi ha dos que ens competeixen directament:

- 10. Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloses les llengües familiars, així com el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.
- 13. Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació. Pel que fa a les competències claus, l'àrea d'EPVA és la matèria sobre la qual recau de manera més directa el desenvolupament de la Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

2. Contextualització: ubicació i entorn socioeconòmic i cultural.

Benicàssim és un municipi del País Valencià situat a la comarca de la Plana Alta, al costat de la mar i al peu de la serra del Desert de les Palmes, la qual en gran part pertany al seu terme municipal. Té una població de 18.991 habitants (INE 2021) durant l'hivern, però si afegim la població resident en les àrees urbanitzades vil·les i apartaments, que ja comuniquen el poble amb la mar i els visitants de l'estiu, es poden superar fàcilment els 100.000 habitants durant el mes d'agost.

Precisament el desenvolupament del sector turístic, base de la seua economia, li ha donat un fort impuls demogràfic durant els últims anys. També s'ha incrementat la immigració estrangera.

L'IES Violant de Casalduch és l'únic centre de secundària al poble, així doncs és un reflex prou acurat de les característiques de la societat a què representa. El centre acull al voltant de 1000 alumnes d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat, FP bàsica i Cicles Formatius, és a dir, la franja d'edat oscil·la entre 12 i 20 anys.

Actualment unes 25 nacionalitats diferents es barregen a les nostres aules. 135 alumnes d'altres països, representen el 22% en l'ESO, 15% en el Batxillerat i un percentatge inferior en els Cicles Formatius.

3. Competències específiques.

CE1: Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

En finalitzar aquest curs l'alumnat haurà indagat sobre diverses propostes artístiques amb l'objectiu d'extraure informació a través de diferents canals. Això li permetrà desenvolupar un criteri propi que li proporcione les eines i recursos necessaris per al gaudi i apreciació dels elements del patrimoni cultural, inclosa la contemporaneïtat artística. Aquest coneixement possibilitarà l'enriquiment de les seues pròpies propostes creatives.

CE2: Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de les experiències d'apreciació i creació artística.

En finalitzar aquest curs l'alumnat hauria adquirit un vocabulari específic de l'àrea que li permetrà expressar-se de manera apropiada en un procés de comunicació oral i escrita que al seu torn li permetrà valorar l'experiència d'apreciació dels diferents referents

artístics. Així mateix, disposaria dels recursos necessaris per a contrastar i establir diàlegs respectuosos amb la diversitat creativa.

CE3: Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

En aquest nivell l'alumnat disposaria de les eines necessàries per a contribuir al desenvolupament de propostes artístiques, a través de l'experimentació amb les diverses tècniques i materials, incloses les pròpies de la contemporaneïtat, que al seu torn li proporcionaran indicadors per a la posterior lectura de les citades produccions artístiques. Al llarg del curs el mateix alumnat serà cada vegada més exigent tant en el procés de comunicació, expressió, elaboració i creació com en el resultat de les seues pròpies produccions creatives.

CE4: Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en el consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

En aquest nivell el desenvolupament de la competència digital es fonamenta a indagar els recursos existents, coneixent i seleccionant els més adequats tant en la part d'accés a propostes culturals i artístiques, i la investigació com en la creació de produccions individuals i col·lectives. El coneixement de la normativa vigent que implica la construcció de la identitat digital s'aplicarà als bons usos dels recursos tecnològics.

CE5: Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

En finalitzar aquest curs l'alumnat hauria adquirit recursos i desenvolupat habilitats socials mitjançant el procés col·lectiu de creació de produccions artístiques a través de la relació dels coneixements específics adquirits anteriorment i durant el procés creatiu. A més, disposaria de les eines que li permeten explicar les diferents fases del procés a la comunitat educativa, argumentant i proposant millores tant de la seua aportació com de la d'altres participants. L'alumnat hauria desenvolupat una actitud crítica en relació a l'ús adequat dels materials atenent a principis de sostenibilitat.

4. Sabers bàsics.

La matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual abasta multitud de sabers de diferents llenguatges com ara dibuix tècnic i artístic, pintura, escultura, còmic, il·lustració, publicitat, fotografia, cinema, disseny, decoració, multimèdia, arquitectura, enginyeries, entre altres. Això implica que al seu torn la creació artística desenvolupi nombroses capacitats, competències i destreses segons es treballi l'un o l'altre dels llenguatges esmentats. Les produccions artístiques creades a l'aula se sustentaran sobre una base de sabers teòrics i pràctics fonamentals per al bagatge de l'alumnat i a més contribuiran a la identificació i anàlisi del patrimoni històric artístic. Els sabers teòrics es consolidaran amb el desenvolupament pràctic a través de les diferents tècniques artístiques emprades. La destresa en la tècnica i el desenvolupament d'habilitats en aquestes és essencial per a enfortir la intencionalitat comunicativa en les obres o produccions, i, a més, per a la transformació artística d'una cosa en una altra. La tècnica contribuirà a la generació de propostes artístiques originals i amb qualitat estètica. Amb l'objectiu principal que

s'aconsegueixca assolir les competències específiques de la matèria s'ha desenvolupat un ventall de sabers essencials, continguts mínims que l'alumnat ha d'adquirir en finalitzar l'etapa. Per part seua, el professorat podrà ampliar-los amb la finalitat de donar resposta a les necessitats educatives particulars del seu alumnat. Com ja s'ha exposat, aquesta matèria gaudeix de la dualitat de treballar amb multitud de continguts teòrics d'una banda, però té una condició especial de taller per una altra en tractarse d'una matèria pràctica, per la qual cosa els sabers bàsics s'han desenvolupat en dos blocs diferenciats. Aquesta classificació respon a la intenció de diversificar d'una banda el bloc conformat de sabers relacionats amb l'observació, la mirada i l'anàlisi, que configuraran una aportació fonamental per a l'alumnat quant al seu desenvolupament personal, i, d'altra banda, la part més pràctica i d'experimentació del procés creatiu que aportarà a l'alumnat les destreses i habilitats necessàries per a comunicar-se a través de la pràctica artística. Els sabers bàsics estan formulats com els continguts mínims que l'alumnat ha de consolidar en finalitzar l'etapa. Com la matèria d'Educació plàstica Visual i Audiovisual serà present en dos cursos, s'ha reflectit de manera orientativa la gradació entre aquests, realitzant una proposta dels sabers que, amb una consecució lògica, s'aconsella introduir en el primer curs per a assegurar l'adquisició del conjunt de sabers en concloure l'etapa.

Bloc 1. Percepció i anàlisi.

B.1.1. Exploració i interpretació de l'entorn CE1, CE2, CE4

G1. Patrimoni artístic i cultura visual contemporània.

Manifestacions culturals i artístiques al llarg de la història, pertanyents al patrimoni i a la cultura visual i audiovisual en entorns físics i virtuals:

- Patrimoni cultural tangible. Moble: pintura, escultura, artesanía, material audiovisual. Immoble: monuments artístics, llocs històrics, conjunts arquitectònics.
- Patrimoni cultural intangible. Formes d'expressió: manifestacions plàstiques i visuals.

Elements del llenguatge visual i audiovisual en les manifestacions culturals i artístiques:

- Els elements del llenguatge visual en manifestacions culturals i artístiques de diferents èpoques i estils.
- Els elements del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment. Contemporaneïtat artística
- Característiques i qualitats expressives i comunicatives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.

G2. Actituds.

- Atenció i respecte en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.

G3. Entorns digitals.

- Entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) referents a les arts visuals i audiovisuals. Normativa vigent en relació a la protecció de dades, autoria i llicències d'ús.

G4. Utilització de la terminologia específica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació.

- Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques, i la seua descripció formal.

B 1.2. Alfabetització visual i audiovisual CE1, CE2 G1.

G1. Percepció visual. Organització del camp visual.

- Organització del camp visual. Lleis de la percepció visual: semblança, figura-fons, proximitat, simetria, continuïtat, direcció comuna, simplicitat, igualtat i tancament.
- Aspectes que intervenen en el procés perceptiu: creences, coneixements previs i emocions.

G2. Comunicació visual i audiovisual.

- El procés comunicatiu: emissor, receptor, missatge, codi, canal, referent i context. El missatge visual i audiovisual.
- Funcions i intencionalitats de la imatge: estètica, informativa, exhortativa, expressiva. • Lectura, anàlisi i interpretació d'imatges fixes i en moviment. Aspectes formals i conceptuals. Valor denotatiu i connotatiu.
- La imatge en el món actual: estereotips, prejudicis i convencionalismes.

G3. Elements configuradors del llenguatge visual i audiovisual.

- Elements morfològics: punt, línia, pla, forma, color i textura.
- Elements visuals i sonors del llenguatge audiovisual. Elements sintàctics.

Bloc 2. Experimentació i creació.

B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió gràficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació. CE1, CE3, CE4

G1. Expressió gràficoplàstica

- Tècniques seques i humides. Tècniques mixtes i experimentals. Materials, suports i procediments. Formats bidimensionals i tridimensionals.
- Qualitats emotives i expressives dels mitjans gràficoplàstics. Possibilitats comunicatives.
- Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Pintura, dibuix, escultura, il·lustració, còmic, arts decoratives, publicitat. Pràctiques artístiques contemporànies i produccions multidisciplinàries.

G2. Dibuix geomètric

- Geometria plana: traçats geomètrics bàsics. Instruments de dibuix tècnic.
- Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Disseny i arquitectura.

G3. Creació audiovisual

- Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Fotografia i cinema. Videocreació i formats multidisciplinaris.

G4. Terminologia específica de l'àrea.

- Vocabulari relatiu a processos d'experimentació, creació, difusió i avaluació de produccions creatives.

G5. Aplicacions digitals.

- Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a l'expressió gràficoplàstica.

B2.2. L'experiència artística individual i col·lectiva: processos de treball CE3, CE4, CE5

G1. Les fases del procés creatiu

- Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions.

- Creació: disseny i producció de la proposta.
- Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses.
- Documentació gràfica de processos. Portafolis d'evidències del procés creatiu. Estratègies de pensament visual.

G2. Actituds.

- Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.
- Respecte per la diversitat d'idees i produccions. Utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic.
- Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques.
- Consens, respecte i empatia amb les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu. Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.
- Cura d'espais i materials de treball. Sostenibilitat i gestió de residus.

5. Metodologia i orientacions didàctiques

5.1 Orientacions metodològiques

Les orientacions metodològiques per a la matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual de 2n d'ESO se centren en la creació d'un entorn educatiu dinàmic que fomenti la creativitat, el pensament crític i l'expressió artística de l'alumnat. Aquestes orientacions inclouen diversos aspectes que ajuden a estructurar el procés d'ensenyament-aprenentatge de forma integral, com són:

- **Enfocament interdisciplinari:**
- Integrar l'aprenentatge de la matèria amb altres assignatures, com la història, les ciències socials o la tecnologia, per a donar un context ampli i enriquidor als continguts.
- Relacionar la matèria amb elements quotidians i l'entorn immediat de l'alumnat per augmentar l'interès i la rellevància.
- **Metodologies actives:**
- Aprenentatge basat en projectes (ABP): Proposar projectes que requereixen investigació, creació i presentació, afavorint així el treball en grup i l'aprenentatge col·laboratiu.
- Tècniques de resolució de problemes: Plantejar reptes visuals o artístics que requereixen solucions innovadores.
- Aprenentatge per descobriment: Permetre que l'alumnat experimente amb materials i tècniques abans de proporcionar instruccions detallades, fomentant l'exploració autònoma.
- **Ús de recursos variats:**
- Utilitzar una varietat de materials, com llapis, aquarel·les, paper reciclat, materials digitals i altres, per desenvolupar diferents tècniques plàstiques.
- Incorporar eines digitals, com programari d'edició d'imatges i vídeo, i de disseny, per familiaritzar l'alumnat amb les tecnologies audiovisuals modernes.
- **Desenvolupament de la creativitat:**
- Fomentar la llibertat creativa en la realització de projectes, deixant espai per a la interpretació personal i l'experimentació.

- Facilitar activitats com el *brainstorming* i l'esbós ràpid per ajudar els alumnes a generar idees.
- **Anàlisi i reflexió crítica:**
- Ensenyar l'anàlisi d'obres d'art per comprendre els elements compositius, la simbologia i els diferents estils artístics.
- Fomentar la reflexió sobre les produccions pròpies i les dels companys, promovent el diàleg constructiu.
- **Avaluació formativa i diversificada:**
- Utilitzar rúbriques per avaluar la creativitat, el procés, la tècnica i la capacitat de treball en equip.
- Fer ús de l'autoavaluació i la coavaluació per implicar l'alumnat en la comprensió dels criteris d'avaluació i l'autoconeixement.
- **Inclusió i adaptació:**
- Adaptar les activitats per a alumant amb diferents nivells d'habilitats i necessitats educatives especials, assegurant que tots tinguen l'oportunitat de participar i aprendre.
- Treballar en un entorn que respecte la diversitat d'idees i formes d'expressió.
- **Integració de la cultura visual i de les pràctiques artístiques contemporànies:**
- Analitzar exemples de cultura popular, com la publicitat, el cinema i els mitjans digitals, per discutir com aquests elements influeixen en la percepció visual i en l'art.
- Oferir referents artístics contemporanis diversos des d'una perspectiva de gènere i inclusiva.

5.2 Recursos didàctics:

- **Materials tradicionals:**
- Paper, cartolina i cartó per al treball amb dibuix, collage i projectes tridimensionals.
- Llapis, retoladors, carbonets, aquarel·les i pintures tèmpera per al desenvolupament de diverses tècniques artístiques.
- Tisores, cola, cúters i altres eines manuals per al treball manual i creatiu.
- **Recursos digitals:**
- Programari d'edició d'imatges com GIMP o alternatives gratuïtes per ensenyar retoc fotogràfic i il·lustració digital.
- Aplicacions de dibuix i disseny per fomentar la creativitat digital.
- Vídeos tutorials i plataformes en línia (AUELS) per complementar les classes amb exemples visuals i guies pas a pas. Biblioteca de recursos audiovisuals, com galeries d'art virtuals i repositoris multimèdia.
- **Llibres i guies:**
- Manuals d'art que expliquen tècniques plàstiques i visuals.
- Revistes especialitzades que mostren tendències actuals en art i disseny.

5.3 Activitats extraescolars:

Es proposa com activitat extraescolar al llarg del 2n trimestre la realització d'un taller didàctic al Museu de Belles Arts de Castelló.

A més, al llarg del 3er trimestre, es podran fer eixides puntuals per Benicàssim en el context de la situació d'aprenentatge d'exploració del barri.

6. Avaluació

6.1 Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació formulats són derivats de les competències específiques que segueixen una estructura escalonada adequada a l'etapa d'escolarització i la seua maduració, amb vinculació amb els descriptors del perfil d'eixida.

A més, edifica un pilar bàsic per a abordar sabers futurs relacionats amb la resta de les matèries i l'àmbit artístic expressiu. La matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, a través del seu llenguatge universal i transversal, facilita l'assoliment i desenvolupament dels objectius generals d'etapa, ja que promou una actitud oberta i col·laborativa, i una contínua acció que impulsa la construcció d'una cultura artística sostenible, igualitària i integradora.

Competència específica 1. Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

C1.1 Buscar informació, a través de diferents canals i contextos, sobre propostes artístiques diverses desenvolupant el criteri propi a partir de la seua anàlisi.

C1.2 Examinar propostes artístiques de l'entorn patrimonial i de la cultura visual i audiovisual, a través de recursos i agents culturals de l'entorn, trobant elements de contingut essencials.

C1.3 Identificar els missatges de diferents creacions artístiques classificant els elements que intervenen en la comunicació.

C1.4 Apreciar la diversitat de propostes en manifestacions culturals i artístiques de diferents contextos geogràfics i històrics.

C1.5 Relacionar els referents i elements de la contemporaneïtat artística amb els desafiaments i reptes del present, apreciand la seua aportació a la transformació social.

Competència específica 2. Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de l'experiència d'apreciació i creació artística.

C2.1 Emprar vocabulari específic de l'àrea de manera correcta per a valorar l'experiència d'apreciació de diferents referents artístics.

C2.2 Incorporar terminologia específica de l'àrea en el procés de comunicació oral i escrita de l'experiència de creació.

C2.3 Compartir informació extreta de diverses fonts de forma contrastada i establir discursos i debats amb assertivitat.

Competència específica 3. Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

C3.1 Experimentar amb diversitat de tècniques i materials adequant-se als objectius plantejats en cadascuna de les propostes, incloent possibilitats no convencionals.

C3.2 Emprar les possibilitats comunicatives i expressives dels formats i materials de la contemporaneïtat artística en l'elaboració de propostes creatives senzilles.

C3.3 Idear propostes artístiques en les quals les tècniques i materials seleccionats estiguen al servei del missatge que es pretén transmetre.

C3.4 Demostrar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final.

C3.5 Incorporar els referents i elements de la contemporaneïtat artística com a estímul en propostes creatives pròpies.

Competència específica 4. Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en un consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

C4.1 Buscar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.

CE4.2. Provar diferents recursos digitals en la percepció, experimentació i creació de les diferents propostes i produccions.

C4.3 Conèixer la normativa vigent de protecció de dades i autoria, aplicant-la de manera responsable en la creació i difusió de continguts.

Competència específica 5. Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

C5.1 Participar activament en la planificació de produccions artístiques multidisciplinàries, adequant les decisions adoptades als objectius del projecte i tenint en compte la perspectiva inclusiva.

C5.2 Crear produccions artístiques col·lectives experimentant amb diferents possibilitats expressives i comunicatives, explorant les connexions amb altres matèries.

C5.3 Assumir diferents rols en el procés de planificació, creació i difusió de la producció artística col·lectiva, amb actitud respectuosa i inclusiva.

C5.4 Explicar a la comunitat els processos de treball de manera textual, gràfica i/o audiovisual, aportant valoracions crítiques sobre el procés i resultat.

C5.5 Difondre les produccions artístiques col·lectives realitzades utilitzant diferents mitjans i canals.

6.2 Instruments d'avaluació

L'avaluació és contínua i formativa, i té en compte tant el procés com el producte final.

- Portafoli d'evidències: dossier amb les diferents activitats i continguts treballats a classe dia a dia, incloent els esbossos realitzats com a part dels processos creatius. Es realitzarà un per trimestre, és a dir, un per situació d'aprenentatge.
- Rúbriques d'avaluació: inclouen criteris com la creativitat, la destresa tècnica, la comprensió de conceptes i la presentació del treball final.
- Autoavaluació i coavaluació: permeten als alumnes reflexionar sobre el seu propi procés i donar *feedback* als companys.
- Proves objectives: per a valorar l'adquisició de determinats sabers bàsics rellevants treballats al llarg de cada projecte.
- Presentacions orals: per a aplicar la terminologia específica de l'àrea i per a la millora de les habilitats comunicatives, l'organització d'idees, habilitats socials, confiança i autoestima.
- Observació directa del treball de l'alumnat a l'aula i recollida de dades diari.

6.3 Criteris de qualificació

Per a l'obtenció de la nota final de cadascuna de les tres avaluacions, es valorarà l'assoliment per part de l'alumnat dels continguts tractats a l'aula a través de les diferents activitats i projectes, a més de l'actitud envers l'assignatura.

Els treballs diaris i activitats de classe suposaran un 60% del total de la nota final de cadascuna de les avaluacions. Els exercicis s'hauran d'entregar el dia que la professora assenyal. Tot aquell alumne que, sense una causa justificada, no el presenti el dia d'entrega, tindrà una segona oportunitat però no podrà obtenir més de 5/10 en l'activitat. Si la tasca tampoc es presentava en eixe segon moment constaria com a "no presentat".

Les proves objectives, per lo general una per trimestre, ponderaran un 20 % del total de la nota. Si per qualsevol motiu la professora decideix no fer exàmens al llarg d'una o més avaluacions, el treball diari i activitats de classe suposaran el 80% de la nota.

Donat el caràcter fonamentalment procedimental de l'assignatura els treballs de classe es realitzaran a l'aula. D'aquesta manera el professorat fa un seguiment acurat del procés d'aprenentatge de l'alumnat i pot fer les recomanacions pertinents per a la seua evolució.

L'actitud front a l'assignatura de l'alumne/a ponderarà un 20 % de la qualificació total. Per a aquest apartat es valorarà la puntualitat, portar el material diàriament, atendre les explicacions, participar activament a l'aula, fer les activitats, lliurar els treballs el dia corresponent, seguir les recomanacions del professorat, etc.

D'aquesta manera, la composició de la nota de cada avaluació es resumeix al següent quadre:

CONCEPTES	PONDERACIÓ
Prova objectiva	20 %
Activitats i projectes	60 %
Actitud	20 %

En cas de no realitzar examen quedaria de la següent manera:

CONCEPTES	PONDERACIÓ
Activitats i projectes	80 %
Actitud	20 %

Per a l'alumnat que, tot i acudir a classe, realitzar les activitats diàries amb regularitat i seguir recomanacions del professorat tinga avaluacions suspeses, es podran establir proves de recuperació cadascuna de les avaluacions.

La nota final del curs serà la mitjana de les tres avaluacions. Aquell/a alumne/a que tinga una nota inferior a 5 tindrà l'assignatura suspesa i per tant li quedarà pendent per a recuperar-la el curs vinent (en tercer de l'ESO). Si al cursar EPVA en tercer de l'ESO les dos primeres avaluacions estigueren aprovades automàticament es passaria a recuperar l'assignatura pendent de segon.

7. Situacions d'aprenentatge i temporalització.

Les situacions d'aprenentatge posen en relació les competències específiques de l'assignatura amb procediments i contextos d'aprenentatge desitjables. Tenint en compte que les situacions d'aprenentatge han de connectar-se amb els desafiaments del segle XXI, en el context de la matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual s'han de relacionar i justificar els referents que s'utilitzen sobre la base de la seua connexió amb eixos i temàtiques de transcendència social vinculades als reptes del present, com són: el consum responsable, la resolució pacífica dels conflictes, la valoració de la diversitat personal i cultural, el respecte al medi ambient i la gestió de residus, la vida saludable, etc. A més, han de tindre en compte la diversitat personal i cultural incloent en els relats d'aula els microrelats i introduint multiplicitat de mirades i respostes a reptes que són comuns. L'aula d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual no hauria de ser un lloc exclusivament per a "fer" sinó també per a pensar, connectar, relacionar, estudiar, debatre, en definitiva per a estimular la reflexió i el pensament crític i divergent. Les propostes d'aula han de ser obertes, de resposta múltiple, i no suposar necessàriament la uniformitat dels productes finals, en el cas que n'hi haja, per a afavorir la inclusió i l'heterogeneïtat ocasionades per les diferents personalitats, inquietuds, contextos i vivències de l'alumnat. A més, amb les situacions d'aprenentatge que es plantegen s'ha de garantir l'accés a l'aprenentatge del conjunt de l'alumnat aplicant els principis del Disseny Universal i l'Accessibilitat per a l'Aprenentatge (DUA-A), atenent les dimensions física, cognitiva, sensorial i emocional. Les diverses situacions d'aprenentatge plantejades per a 2n d'ESO, les desenvolupem al llarg del curs en la programació d'aula.

Es proposen les situacions d'aprenentatge següents, a través de les quals s'activaran els sabers bàsics vinculats a les competències específiques de la matèria:

- **1r trimestre**

Situació d'aprenentatge 1. **La línia de la meua vida: taller de pensament visual.**

En aquesta situació d'aprenentatge, l'alumnat treballarà en un projecte titulat "La línia de la meua vida", on crearan una representació visual de la seua biografia utilitzant elements

de pensament visual. L'objectiu és que els estudiants exploren la seua pròpia identitat i experiències vitals mitjançant l'ús de dibuixos, símbols, colors i elements gràfics.

- **2n trimestre**

Situació d'aprenentatge 2: **La meua casa: taller de dibuix tècnic i tècniques gràficoplàstiques.**

En aquesta situació d'aprenentatge, l'alumnat desenvoluparà habilitats de dibuix tècnic i creativitat en un projecte titulat "La meua casa". L'objectiu és que aprenguen a representar espais arquitectònics de manera precisa i a aplicar tècniques gràficoplàstiques per enriquir el seu treball amb detalls artístics, i que al mateix temps reflexionen sobre la identitat individual i la diversitat cultural.

- **3r trimestre**

Situació d'aprenentatge 3: **El meu barri: taller de creació audiovisual.**

En aquesta situació d'aprenentatge, l'alumnat realitzarà un projecte titulat "El meu barri", on crearan un breu documental, vídeo artístic i/o projecte fotogràfic sobre el seu entorn més proper. L'objectiu és que desenvolupen habilitats audiovisuals, des de la planificació i filmació fins a l'edició, i que al mateix temps reflexionen sobre la identitat comunitària i el patrimoni local.

8. Atenció a la diversitat.

Segons el DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. [2018/7822], les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat, i contribueixen d'aquesta manera a la personalització del procés d'aprenentatge en totes les etapes educatives.

Aquestes mesures s'han de plantejar des d'una perspectiva global, sistèmica i interdisciplinària, que implique tota la comunitat educativa i altres agents, incidisca en l'alumnat i el seu entorn, i combine actuacions de caràcter comunitari, grupal i individual.

8.1 Mesures de resposta educativa per a la inclusió.

Per aconseguir la plena educació inclusiva cal detectar i eliminar barreres i garantir la presència, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat. En aquest sentit, la planificació de les situacions d'aprenentatge de LABCA, tindran en compte els principis del Disseny Universal i l'Accessibilitat per a l'Aprenentatge (DUA-A).

Tenint en compte aquests principis, i degut a les característiques d'aquesta matèria, les explicacions orals a l'aula aniran gairebé sempre acompanyades de suport visual i audiovisual.

Per altra banda utilitzarem el treball en grup en bona part de les activitats de reflexió i de planificació com a eina per a facilitar la interacció entre alumnes amb diferents capacitats i coneixements, i millorar la motivació i la competència dels més febles. Per aquest motiu, la disposició de les taules a l'aula serà preferentment en agrupacions de quatre.

Pel que fa al disseny i elaboració de productes finals en grup, es tindran en compte les diferències tant en l'aportació al procés com en l'elaboració del producte final entre els

diferents alumnes, sense que això signifiqui una valoració negativa independent de l'esforç esmerçat i de les capacitats i coneixements previs que constituïen el punt de partida de cada alumne o alumna.

A més s'aplicaran les mesures concretes per a l'alumnat amb necessitats educatives especials facilitades pel departament d'orientació.

9. Avaluació de la pràctica docent.

Al termini de cadascuna de les avaluacions es podrà fer un qüestionari d'avaluació de la nostra pràctica docent i del funcionament del treball a l'aula en el qual es podrà recollir informació relativa als objectius, la metodologia de treball i el funcionament general de l'assignatura.

Es poden avaluar els següents criteris relatius a la pràctica docent

- **Preparació i planificació:** Capacitat del docent per preparar i organitzar les classes de manera estructurada.
- **Metodologies d'ensenyament:** Eficàcia dels mètodes utilitzats per promoure l'aprenentatge actiu i l'atenció a la diversitat.
- **Gestió de l'aula:** Habilitats per mantenir un ambient d'aprenentatge positiu, gestionar el comportament de l'alumnat i fomentar la participació.
- **Competències comunicatives:** Claredat i coherència en la transmissió de continguts i en la interacció amb l'estudiantat.
- **Adaptació i innovació:** Capacitat d'adaptar-se a les necessitats de l'alumnat i utilitzar recursos innovadors, com eines digitals i estratègies interactives.